

v samostatném řízení stavby (což ani rozsudek netvrdí), zodpovídal by trestně za opomenutí ochranných opatření, poněvadž jako zkušený polír s 19letou praxí, vedoucí dozor nad prací zedníků, třebaže pod vrchním vedením asistenta P-ého, znal stav věci ohrožující lidský život, a měl i jako polír pověřený dozorem skutečnou moc i možnost učiniti potřebné dispoice, i kdyby mu nebyl dán výslovný příkaz, tím spíše pak, bylo-li mu to nařízeno, třebaže jen všeobecně (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 1733).

Čís. 3956.

Okolnost, že pachatel zapravil celkový peníz, účtovaný mu za zboží, dané mu do komise, až na poměrně nepatrný zbytek, ukládá soudu, by otázku trestného zavinění zkoumal hlavně po stránce subjektivní zvláště pečlivě a by zjistil způsobem vylučujícím jakoukoliv pochybnost, že si byl pachatel vědom hmotné protiprávnosti svého jednání.

Předmětem zpronevěry může býti jen výtěžek za zboží, jehož bylo v souzeném případě skutečně docíleno.

(Rozh. ze dne 7. října 1930, Zm I 716/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. srpna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., zmateční stížnost dovozuje, že hledíc k obhajobě obžalovaného, podle níž dluhuje firmě Otto S. ještě 2.254 Kč, an pro špatné obchody platiti nemohl, měl soud první stolice zjistiti, zda tyto peníze, jež obžalovaný firmě neodevzdal, chybí právě jen následkem toho, že obžalovaný prodával zboží, do komise mu dané, podle dalšího svého tvrzení pod cenou. Zmateční stížnost je zásadně v právu, přes to, že obžalovaný tyto skutečnosti podle protokolů o jeho výsledku nikdy netvrdil. Jest předeslati, že skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spatřuje rozsudek podle výroku v tom, že obžalovaný, prodáv věci v hodnotě 2.254 Kč, Ottou S-ým mu do komise dané, výtěžek za ně mu neodevzdal, nýbrž si jej ponechal a utratil, kdežto z podrobných zjištění rozhodovacích důvodů vychází najevo, že S. dal obžalovanému do komise zboží v úhrnné hodnotě 22.000 Kč, že dne 29. srpna 1926 uzavřel s ním písemné ujednání, podle něhož se obžalovaný zavázal, že bude tehdejší nedoplatek 3.854 Kč spláceti v měsíčních lhůtách a že ve lhůtách skutečně zaplatil 1.600 Kč, nehledíc ani k 110 Kč, které zaplatil podle rozsudkového zjištění ještě po trestním oznámení. Již tato zjištění, z nichž je patrné, že obžalovaný

zapravil celkový peníz, účtovaný mu za zboží, dané mu do komise, až na poměrně nepatrný zbytek, ukládala nalézacímu soudu, by otázku trestného zavinění obžalovaného zkoumal hlavně po stránce subjektivní zvlášť pečlivě a by zjistil, najmě způsobem, vylučujícím jakoukoli pochybnost, že si byl obžalovaný vědom hmotné protiprávnosti svého jednání. V rozsudkových důvodech se však v tom ohledu nepraví nic více než, že obžalovaný dobře věděl a byl si toho vědom, že zboží, odebrané jím od řečené firmy do komise, je mu jen svěřeno, že však přes to, a ač veškeré zboží prodal, kupní cenu neodevzdal, nýbrž použil výtěžku pro sebe. Tento závěr však za shora nastíněného stavu věci, zjištěného samotným rozsudkem, nestačí k založení subjektivní skutkové podstaty zpronevěry, pokud jde o onen její nezbytný předpoklad, o pachatelovo vědomí hmotné protiprávnosti jeho jednání. Zejména bylo však povinností nalézacího soudu, by zaujal stanovisko ke shora zmíněné obhajobě obžalovaného, zaznamenané i v rozsudkových důvodech, a by uvedl v rozsudku, proč se mu tato jeho obhajoba jeví právně bezpodstatnou. Theoreticky správně ukládá sice rozsudek obžalovanému povinnost, by buď odevzdal firmě výtěžek za prodané zboží po případné srážce výdělku, nebo by neprodané zboží vrátil. Než tato povinnost nepřichází vůbec v úvahu v souzeném případě, v němž obžalovaný podle rozsudkového zjištění prodal veškeré zboží, jím od firmy do komise odebrané. Za žádných okolností nebylo však na místě, ponechati nepovšimnutou jeho obhajobu, podle níž nemohl oněch 2.254 Kč platiti pro špatné obchody. Přinášíť podstata komisionářského obchodu s sebou, že zpronevěrou není prodej zboží daného do komise, že však jde o zpronevěru, jakmile si komisionář vědomě protiprávně přivlastní nebo za sebou zadrží výtěžek za prodané zboží, jenž vstupuje prodejem zboží na místo zboží, za něž ho komisionář docílil. Z toho vysvítá, že předmětem zpronevěry může býti jen výtěžek, jehož bylo v souzeném případě skutečně docíleno. Plyne to již z úvahy, že komisionář, prodávaje zboží, jež komitentovi v zápětí nezaplatil, přijímá kupní cenu od svých odběratelů vlastně jen jako zmocněnec komitentův a v jeho zastoupení, v důsledku čehož může pro posouzení jeho viny neb aspoň pro kvalifikaci zpronevěry za zločin nebo za přestupek býti důležitou i výše docíleného výtěžku; nedosáhl-li výtěžek výše ceny, komitentem za zboží účtované, najmě, stalo-li se tak bez viny komisionářovy následkem nepříznivé obchodní konjunktury, nikoli snad proto, že prodal zboží pod cenou proti výslovnému zákazu komitentovu nebo za jiným nekalým cílem. V takových případech může se komisionář dopustiti zpronevěry jen ohledně výtěžku, jehož skutečně docílil, kdežto nezaplacení zbytku účtované ceny, o němž nelze říci, že byl statkem jemu svěřeným, může zakládati jen následky soukromoprávní (rozh. čís. 3035, 3671 sb. n. s.). Jde tu o zjev nemalé důležitosti, najmě v souzeném případě, v němž hodnota statku obžalovaným podle rozsudku zpronevěřeného převyšuje jen nepatrně (pouhou částkou 254 Kč) hranici 2.000 Kč, rozhodnou pro posouzení činu obžalovaného za zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. Není v tom

ohledu ostatně bez významu, že i rozsudek ukládá obžalovanému povinnost odevzdati firmě výtěžek za prodané zboží po případné srážce výdělku.

Čís. 3957.

Úplatkem ve smyslu zákona č. 178/1924 (§ 3 odst. 3) jest jakýkoliv, třebaž nikoli majetkový prospěch, vše, co podplácené osobě nějak prospívá nebo prospěje, vše, co, poskytujíc podplácené osobě v tom či v onom směru výhodu nebo úlevu, činí její stav v některém směru proti dřívějšímu stavu příznivějším.

I v zápůjčkách o sobě lze po případě spatřovati prospěch ve smyslu zákona.

Při vymezení pojmu prospěchu nelze přihlížeti k námaze příjemce úplatku.

Pojem »prospěch nikoliv nepatrný« jest relativní; při rozhodování v tomto směru jest přihlížeti k okolnostem případu.

Předmětem nikoliv jen rozsudku, nýbrž i stíhání, najmě obžaloby a návrhů obžalobu rozšiřujících jest určitý skutek, nikoliv určitá jeho právní kvalifikace.

Jest nejen právem, nýbrž i povinností nalézacího soudu, by — přihlížeje i ke všem změnám, jež doznal skutkový podklad obžaloby výsledky hlavního přelíčení — uvažoval o zažalovaném skutku se všech právních hledisek, přicházejících v úvahu, a podřadil skutek ten — nejza vázán právními názory obžalobce — pod ten zákon, který se při správném výkladu ke skutku vztahuje.

Zmatečným důvodem č. 9 a) § 281 tr. ř. předpokládaná právní mylnost rozhodnutí otázky, je-li skutek davaný obžalovanému za vinu zločinem, přečinem nebo jiným trestným činem příslušejícím k právomoci soudu (právní mylnost výroku zprošťujícího obžalovaného pro naprostou beztrestnost souzeného skutku — § 259 č. 3 tr. ř.), jest dána i tehdy, je-li výronem nesprávného použití zákona i jen závěr, že souzený skutek nenaplnuje skutkovou podstatu jiného trestného činu, než který v něm shledal obžalobce, pokud se týče, že skutek nespadá ani pod zákon, jehož se obžalobce v řízení první stolice nedovolával, ba i tehdy, neuvažoval-li rozsudek o skutku s hlediska zákona, který se snad může k němu vztahovati, třebaže se ho žalobce před rozsudkem nedovolával.

Právní zásada, že obžalobce nemůže zmatečnými stížnostmi proti odsuzujícímu rozsudku uplatňovati ideální souběh trestných činů rozsudkem první stolice opomenutý nebo nesprávně popřený, nevylučuje, by obžalobce zmatečnými stížnostmi proti osvobozujícímu rozsudku neuplatňoval trestnost skutku podle zákona, který rozsudek první stolice v úvahách — náležejících mu podle § 262 tr. ř. bez ohledu na směr a úplnost právních názorů obžalobcem uplatněných — opomenul aneb o němž neprávem vyslovil, že se ke skutku nevztahuje.